

Govor ministra za finance dr. Andreja Bajuka pred sprejemom Proračunskega memoranduma za leti 2008 in 2009 v Državnem zboru RS

Ljubljana, 12. oktober 2007

VELJA GOVORJENA BESEDA!

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

1. Ob pripravi proračunskega memoranduma za obdobje 2008-2009, ki ga imate pred seboj, je vlada upoštevala usmeritve Strategije razvoja Slovenije in zaveze iz Koalicijske pogodbe, ki imajo skupen cilj doseči večjo gospodarsko rast in večjo blaginjo za vse državljane in državljanke.

Leto 2007 je za Slovenijo uspešno in glede na javnofinančno situacijo tudi prelomno. V tem letu pa smo uspešno izpeljali uvedbo evra. Nadvse upravičena pa so se izkazala pričakovanja vlade v zvezi z vplivom in posledicami gospodarskih in socialnih reform, ki so se odvijale v okviru gospodarske in socialne stabilnosti. Danes so vidni pozitivni učinki vpliva programa reform, tako davčne kakor tudi drugih, vključno z umikom države iz gospodarstva in spremembo delovnopravne zakonodaje, na gospodarsko rast in celosten razvoj Slovenije.

Slovenija je izpolnila vsa zahtevana maastrichtska merila, in dosegla visoko gospodarsko rast v letu 2006, ki se nadaljuje oziroma celo povečuje tudi letos. Ugotavljamo, da bo Slovenija že letos dosegla in preseгла svoj ambiciozen srednjeročni cilj iz leta 2005, da bo v skladu z reformirano verzijo Pakta stabilnosti in rasti, ki so jo predsedniki držav članic sprejeli ob začetku leta 2005 znižala strukturni primanjkljaj sektorja

države pod načrtovano raven 1 odstotka BDP leta 2009. Po zadnjih ocenah ministrstva za finance bomo ta cilj dosegli že v tem letu. Vlada je od svojega nastopa decembra 2004 znižala odhodke sektorja države za kar 3 odstotne točke, merjeno po metodologiji ESA-95, kar je za 50 % več in eno leto prej, kot naj bi dosegla po Koalicijski pogodbi za celotno obdobje štiriletnega mandata. Če upoštevamo predlog sprememb proračuna za leto 2008 in predlog proračuna za leto 2009, se bo delež odhodkov sektorja države —to se pravi poraba celotne države —znižala za več kot 4 odstotne točke BDP.

2. K takšnemu rezultatu je prav gotovo med drugim prispevala tudi pravilno usmerjena fiskalna politika v zadnjih letih. Pri tem je potrebno poudariti uspešno izvedbo davčne reforme in konzervativno planiranje fiskalne politike ob ugodnih gospodarskih razmerah. Takšna politika se bo nadaljevala tudi v letih 2008 in 2009. Zato bo vlada še naprej spoštovala Pakt stabilnosti in rasti ter v največji možni meri sledila načelu skrbnega gospodarjenja z omejenimi viri, stremela k doseganju srednjeročnih fiskalnih ciljev, saj je slednje ključno za doseganje dolgoročne vzdržnosti in razvojne naravnosti slovenskih javnih financ. Takšna fiskalna politika znatno zmanjšuje porabo sektorja države v deležu BDP in pritiske na inflacijo. Rad bi še izpostavil, da bo realna stopnja rasti potrošnje države v letu 2007 samo 1,7% in je najnižja v obdobju zadnjih šestih let.

3. Vlada je tako spremembe državnega proračuna za leto 2008, kakor tudi predlog proračuna za leto 2009, oblikovala v obdobju ugodnega makroekonomskega okolja ter z usmeritvijo politik, ki zagotavlja makroekonomsko stabilnost. Na podlagi statističnih podatkov SURS je letošnja rekordno visoka gospodarska rast v pretežni meri posledica

visokega izvoza in povečanja investicij. Zadnji podatki o zunanji trgovini, ki jih je objavil SURS, kažejo, da se je v prvih osmih mesecih leta 2007 izvoz povečal za 18,4 odstotkov glede na enako obdobje leta 2006, uvoz pa za 19,1 odstotek. Povečanje investicije se kaže na vseh področjih in ne samo na področju gradbeništva. Tudi indeks gospodarske klime je še vedno visoko nad dolgoletnim povprečjem in je posledica ugodnih pričakovanj podjetnikov. Vse to pa nas upravičeno navdaja z optimizmom glede naše skupne prihodnosti.

Kot ste seznanjeni, je UMAR v Jesenski napovedi za letos napovedal 5,8 odstotno gospodarsko rast ter postopno umiritev na 4,6 odstotkov v letu 2008 in 4,1 odstotek v letu 2009, kar je v danem zunanjem okolju v katerem so se povečala tveganje glede morebitne dodatne umiritve, dokaj konzervativna ocena.

V zadnjih mesecih se je inflacija nekoliko povečala predvsem zaradi rasti cen hrane ter nafte in naftnih derivatov, vendar je po oceni UMAR to povišanje prehodne narave, saj vse ključne ekonomske politike ostajajo restriktivne in naravnane na ohranjanje makroekonomske stabilnosti. Še posebej bi rad poudaril UMAR-jeve napovedi inflacije za leto 2008, ki kažejo, da bo inflacija ostala na ravni iz leta 2007, to je 3,4 odstotna, predvsem zaradi statističnega učinka rasti cen v letu 2007. V letu 2009 pa se bo povprečna inflacija znižala na raven iz leta 2006 in naj bi znašala le 2,5 odstotka.

Vlada bo na tem področju še nadalje sprejemala ukrepe, ki bodo vplivale na umiritev cen, kot na primer ukrepe za povečanje konkurence, za večjo informiranost potrošnikov, za preprečevanje morebitnih

kartelnih dogovorov, strogo nadzorovala cene, ki so v njeni pristojnosti in v skladu z evropskimi direktivami predpisovala nizke trošarine.

Ponovno pa moram poudariti, da je relativno visoka stopnja inflacije v zadnjih mesecih tudi posledica rasti cen nafte in naftnih derivatov, ki imajo v Sloveniji, v primerjavi z drugimi državami EU, večji vpliv na inflacijo. Glede na povprečno porabo slovenskih gospodinjstev je delež nafte in naftnih derivatov znotraj košarice blaga in storitev, na podlagi katere se ocenjuje inflacija, 8 odstotkov, medtem ko je ta delež v povprečju držav članic evro-skupine le 4 odstotke.

Spoštovane poslanke in poslanci,

4. Preden predstavim spremembe državnega proračuna za leto 2008 in predlog proračuna za 2009, dovolite, da spregovorim o realizaciji t.i. globalnih bilanc sektorja države po ESA 95. To pomeni ne samo državnega proračuna, ampak tudi bilanc pokojninske in zdravstvene blagajne, bilanc proračunov občin, ter vseh javnih zavodov, javnih skladov in agencij ter SOD in Kad, ki po metodologiji ESA-95 tvorijo celoten sektor države. Kot sem omenil, zadnje ocene fiskalnih agregatov kažejo, da bodo pričakovani prihodki sektorja država v celoti v letu 2007 znašale okoli 43 odstotkov BDP. V letu 2006, pa je ta delež znašal 44,1 odstotkov BDP. Po istih ocenah bodo odhodki sektorja država v letu 2007 znašali 43,6 odstotkov BDP. V letu 2006 pa je bil ta delež 45,3 odstotka BDP. Primanjkljaj sektorja država bo tako v letu 2007 po sedanjih ocenah znašal le 0,57 odstotka BDP. Program stabilnosti in rasti je namreč za leto 2007 predvideval primanjkljaj v višini 1,6 odstotka BDP.

Naj omenim, da je bil tudi realizirani primanjkljaj države za leto 2006 po zadnjih objavljenih podatkih Statističnega urada RS manjši, kot je bil ocenjen v Programu stabilnosti: znašal je 1,2 odstotka BDP, ocena realizacije v Programu stabilnosti za leto 2006 pa je bila 1,6 odstotka BDP. Na osnovi teh podatkov torej lahko trdimo, da vladna politika zniževanja primanjkljaja države v zadnjih letih daje dobre rezultate, konsistentno boljše od napovedanih v Programu stabilnosti in rasti.

5. Da ostaja znižanje primanjkljaja sektorja države v samem vrhu vladnih prioritet, dokazuje znižanje odhodkov sektorja države, ki ga je vlada predvidela ob pripravi proračunov za naslednji dve leti. Kot sem že uvodoma dejal, bo vlada od svojega nastopa do konca leta 2007 po naših ocenah znižala odhodke sektorja države za kar 3 odstotne točke, iz 46,5 odstotkov BDP v letu 2004 na 43,6 odstotkov BDP v letu 2007, merjeno po metodologiji ESA-95. Rad bi še omenil, da je to znižanje javne porabe strateškega pomena in je pomemben dosežek vladne fiskalne politike. Predvsem, ko vse to primerjamo s primerljivimi podatki od leta 2000 dalje. V letu 2000 so odhodki države znašali 47,4% BDP, v letu 2001 že 48,2% potem pa v letih 2002 in 2003 47,1%, v letu 2004 pa 46,5%.

6. Želim poudariti, da je ocena pričakovanega primanjkljaja celotne države v letu 2007—0,57% BDP—najnižja od leta 2000 dalje. V letu 2000, je ta primanjkljaj znašal 3,8% BDP, v letu 2001 se je povešal na 4 % BDP, potem pa 2,5%, 2,7% in končno v letu 2004 pa 2,3% BDP. V prvem letu te vlade je primanjkljaj države padel na 1,5%, v letu 2006 na 1,2% v tem letu pa kot že rečeno naj bi znašal le 0,57%. To je pomemben dosežek, predvsem če hkrati vemo, da smo istočasno

zmanjševali davčno breme za prebivalstvo kot tudi za gospodarstvo, o čemer bom govoril kasneje.

Spoštovane poslanke in poslanci,

7. Dovolite mi na kratko obrazložim sestavo in prioritete državnega proračuna za leti 2008 in 2009. Naj še enkrat opozorim, da državni proračun predstavlja le 58% celotne javne porabe o kateri že govoril. To je torej le del porabe državnega sektorja.

8. Primanjkljaj državnega proračuna, ki je ključni del celotne javnofinančne bilance, se bo tudi v letu 2008, v primerjavi s sprejetim, trenutno veljavnim proračunom, zmanjšal za tretjino in bo znašal 0,6 odstotka BDP. V sprejetem proračunu za leto 2008 je ta primanjkljaj bil načrtovan v višini 0,9 BDP. Podobno tudi v letu 2009 načrtujemo nadaljnje, občutno, kar 50 odstotno, znižanje proračunskega primanjkljaja glede na leto 2008, ki bo tako znašal le še 0,3 odstotka BDP.

Pojasniti je treba, da je predvideni višji primanjkljaj državnega proračuna, ki pa je še vedno nižji od predvidenega v že sprejetem proračunu za leto 2008, posledica organizacijskih sprememb na področju železnic, oziroma s tem povezanih investicij v železniško infrastrukturo, ter predsedovanja EU. Že ob predstavitvi in sprejemanju Rebalansa proračuna za leto 2007 smo pojasnili, da je razlog za pripravo Rebalansa proračuna v organizacijskih spremembah na področju železnic. Vodenje investicij za železniški promet se je iz Agencije za železniški promet preneslo na nov organ v okviru Ministrstva za promet, to je Direkcijo za železniški promet. Posledično so se že v letu 2007 povišala sredstva državnega proračuna

za te namene, niso pa se povečali izdatki celotnega sektorja države, kar smo vedno jasno predstavili. Javna poraba, torej poraba celotnega sektorja država, se zaradi te organizacijske spremembe ni in se tudi v naslednjih letih ne bo povečevala.

Ponovno poudarjam, da se proračunski primanjkljaj v predlogu sprememb proračuna za leto 2008 znižuje glede na sprejeti proračun za leto 2008, kljub temu, da so v proračun dodatno vključene tudi omenjene investicije v železniško infrastrukturo v višini 110 milijonov evrov kar znaša 0,3 odstotka BDP. Prav tako bi želim opozoriti na še en segment enkratnih odhodkov v letu 2008 in sicer na stroške predsedovanja Slovenije EU v višini 37 mio EUR kar znaša 0,1 odstotek BDP. Brez navedenih odhodkov, bi že v letu 2008 lahko znižali primanjkljaj državnega proračuna na samo 0,2 odstotka BDP, proračun za leto 2009 dejansko pa bi bil dejansko že izravnani.

V predlogu državnega proračuna za leto 2008 je skupaj načrtovanih 8.635 milijonov evrov prihodkov, kar je 24 odstotkov pričakovanega BDP in 8.865 milijonov evrov odhodkov, oziroma 24,6 odstotkov BDP. Največji del prihodkov—skoraj 85%--predstavljajo davčni prihodki, in sicer 7.324 milijonov evrov. Evropski prihodki so predvideni v višini 801,5 milijonov evrov, nedavčni prihodki v višini 480,5 milijonov evrov, kapitalski prihodki, donacije in transferni prihodki pa so načrtovani v višini 28,4 milijonov evrov.

Odhodki državnega proračuna se v letu 2008, v primerjavi s sprejetim proračunom za leto 2008 zvišujejo za 419,9 milijonov evrov, to je za 5 odstotkov, od tega 191,3 mio EUR znašajo evropska sredstva oziroma projekti, ki se financirajo iz evropskega proračuna.

10. V predlogu državnega proračuna za leto 2009 je skupaj načrtovanih 8.987 milijonov evrov prihodkov, kar je 23,4 odstotkov BDP in 9.112 milijonov evrov odhodkov, oziroma 23,7 odstotkov BDP, od tega največji del za izobraževanje, pokojninsko varstvo, socialno varstvo in promet - prometno infrastrukturo in komunikacije.

11. Pomembno je dejstvo, da se odhodki državnega proračuna v primerjavi s sprejetim proračunom za leto 2008 kot delež BDP znižujejo in sicer je v sprejetem proračunu za leto 2008 predvideno, da bi delež odhodkov znašal 25,6 odstotkov BDP, od tega t.i. »domači« odhodki 23,7 odstotkov BDP, evropski del pa znaša 1,9 odstotka BDP. V predlogu sprememb proračuna za leto 2008 pa je predvideno da bi skupni odhodki znašali 24,7 odstotkov BDP, od tega t.i. »domači« odhodki 22,4 odstotkov BDP in evropski del 2,2 odstotka BDP.

Odhodki državnega proračuna se kot delež BDP znižujejo vse od leta 2005 in kar je še pomembnejše, znižuje se t.i. »domači« del proračuna, torej brez sredstev, ki jih dobimo iz EU, in sicer od 24,5 odstotkov BDP v letih 2004 in 2005, na 22,4 odstotkov BDP v letu 2008 in celo na 21,4 odstotkov BDP v letu 2009. Evropski del programskih odhodkov, pa se iz leta v leto povečuje in sicer od 0,9 odstotka BDP v letu 2007 na 2,2 odstotka BDP v letu 2008 in 2,3 odstotke BDP v letu 2009, kar je logična posledica tega, da čimbolj učinkovito porabimo sredstva, kar so nam bila dodeljena v Evropskem proračunu.

12. Z letom 2007 se je pričelo obdobje nove finančne perspektive, ki bo trajalo do 2013. Moramo se zavedati, da se bodo izplačila iz te finančne perspektive lahko izvajala do leta 2015. Čeprav je Slovenija na prvem mestu med novimi državami članicami kar se tiče uspešnosti črpanja

evropskih sredstev, bo v letu 2007 to črpanje evropskih sredstev nove finančne perspektive nekoliko slabše od prvotno načrtovanega, kar je deloma posledica tega, da smo z letošnjim letom šele pričeli obdobje nove finančne perspektive. Moramo se pač zavedati, da je to črpanje potrebno izpeljati na posebej skrbni način in pri tem natančno izpeljati vse predvidene postopke, saj kakršnakoli pomanjkljivost oziroma nepravilnost lahko pripelje do manj evropskega denarja ali celo do vračila že prejetih sredstev. Menim, da je za realno oceno neto položaja Slovenije, primerneje upoštevati podatke za celotno programsko, torej več letno obdobje, kakor pa zgolj mesečne oziroma letne podatke o črpanju evropskih sredstev.

Spremljanje mesečnega oziroma letnega neto položaja Slovenije je smiselno samo zaradi prikaza trenutne slike, ki pa nikakor ni tako pomembna, kot je pomemben neto položaj države v celotnem obdobju, to je do konca programskega obdobja. Prav tako je potrebno še enkrat opozoriti, da negativen neto položaj v posameznem letu nikakor ne pomeni slabšega skupnega predvidenega neto položaja RS Slovenije za celotno programsko obdobje.

13. V primerjavi s sprejetim proračunom za leto 2008 se najbolj povečujejo sredstva na področjih prometa, zunanje politike, kmetijstva, gospodarstva in zdravstvenega varstva, več sredstev pa se namenja tudi znanosti in tehnologiji ter aktivni politiki zaposlovanja.

13.1 Spremembe na področju financiranja železnic so ključni razlog, da se področje prometa v predlogu proračuna za leto 2008 v primerjavi s sprejetim proračun najbolj povečuje. V letu 2008 bo za področje prometa namenjenih 780,8 mio EUR oziroma 2,2 odstotka BDP.

Slovenija se bo morala v prihodnje soočiti s pomembnimi prednostnimi nalogami za zagotovitev večjega razvojnega potenciala, med temi je graditev V. in X. železniškega koridorja.

13.2 Področje porabe zunanje politike se povečuje iz dveh razlogov. Prvič to področje vključuje tudi financiranje programa predsedovanja Slovenije EU, ki se povečuje za 10,4 mio EUR. Skupnem obseg sredstev pa ostaja na 62 mio EUR. Drugič, skladno z dinamiko oziroma realizacijo v letu 2007 se povečujejo tudi sredstva namenjena zunanjim zadevam in konzularnim storitvam.

13.3 Področje kmetijstva se za leto 2008 v nominalni številko zelo veliko povečuje in sicer za 96,6 milijonov evrov v primerjavi s sprejetim proračunom, vendar je potrebno poudariti, da je velika večina tega povečanja, kar 87,3 milijonov evrov, na račun evropskih sredstev. Sicer pa smo se na področju kmetijstva odločili, da bomo ukrepe v okviru razvoja podeželja realizirali v obdobju n+1 in ne v obdobju n+2, kar nam Evropa sicer dopušča in bi bilo povsem skladno z evropskimi uredbami. Za ta korak smo se odločili zaradi enostavnejšega spremljanja posameznih ukrepov in izvajanja izplačil, predvsem pa zato, da sredstva prej dobijo končni upravičenci – slovenski kmetje.

13.4 Zelo pomembno področje je področje znanosti in tehnologije. Še enkrat želim poudariti, da skladno z zavezami iz Lizbonske strategije, povečujemo delež odhodkov za ta namen in bo v letu 2009 znašal že 0,81 odstotka BDP. Na podlagi letnih zaključnih računov je v letu 2004 znanosti in tehnologiji bilo namenjenih 163.9 milijonov evrov ali 0.61% BDP. Že v letu 2005, se je ta vsota povečala za 8.4% na 0.63%, v letu 2006 za dodatnih 8.6% na 207.4 milijonov evrov ali 0.68% BDP, v letu 2007 pa se ocenjuje, da bo realizacija ponovno narasla za 7.9% na

223.7 milijonov. Za leto 2008 se predlaga, da se ta znesek poveča za 17.9% na 263.2 milijona evrov ali 0.73% BDP. V letu 2009 predlagamo da se sredstva za znanost in tehnologijo povečajo za dodatnih 18.9% na 313 milijonov evrov. To pomeni, da se bodo v času mandata te vlade proračunska sredstva namenjena za znanost in tehnologijo povečala za 91% v primerjavi z letom 2004. Kot delež BDP pa se ta sredstva povečajo za 33% iz 0.61 v letu 2004 na 0.81 BDP v letu 2009.

13.5 Pri financiranju terciarnega izobraževanja ohranjata proračuna za leti 2008 in 2009 ugoden trend iz preteklih let. Tako se je za terciarno izobraževanje v letu 2005 namenilo 213 milijonov evrov ali 7.3% več kot v letu 2004. V letu 2006 je bilo dejansko uporabljenih že 231 milijonov evrov v letu 2007 pa predvidevamo, da bo ta vsota dosegla 248 milijonov evrov. Predlagamo, da se sredstva za terciarno izobraževanje povečajo in sicer na 276 milijonov evrov v letu 2008 ter na 302 milijonov evrov v letu 2009. Če primerjamo delež namenjen terciarnemu izobraževanju kot delež celotnega proračuna, lahko ugotovimo, da se sredstva za terciarno izobraževanje kot delež proračunske porabe povečuje in sicer iz 2,9 odstotka v letu 2005 na 3,3 odstotkov v letu 2009.

13.6 Tudi sredstva za program Aktivne politike zaposlovanja se iz leta v leto povečujejo in sicer so za leto 2007 ocenjena v znesku 81 milijonov evrov in v letu 2008 načrtovana v znesku 113 milijonov evrov, kar glede na realizacijo v letu 2004, pomeni 53 odstotno povečanje.

Ustrezna vladna politika na področju zaposlovanja se kaže v zgodovinsko nizki stopnji brezposelnosti v Sloveniji. Tako je stopnja brezposelnosti po ILO metodologiji še leta 2004 znašala 6,3 odstotkov, leta 2005 6,6 odstotkov, leta 2006 6,0 odstotkov. Pričakujemo, da bo

letos znašala 5,0 odstotkov, v letu 2008 4,9 odstotkov in v letu 2009 4,8 odstotkov. Poleg znižanja stopnje brezposelnosti, se je število delovno aktivnega prebivalstva od decembra 2004 do julija 2007 povečalo za skoraj 70.000 oseb.

13.7 Pri odhodkovni strani proračuna želim poudariti, da se znižujejo odhodki za transfere posameznikom, saj se iz leta v leto znižuje število tistih oseb, ki so upravičeni do denarnega nadomestila za brezposelne in tistih oseb, ki so upravičeni do transferov za socialno ogrožene. Vendar pa omenjen upad števila upravičencev ni posledica spremenjene področne zakonodaje, s čimer bi se omejevalo število upravičencev, pač pa vedno boljši materialni položaj državljanov in državljanek in uspešna vladna politika.

Na tem mestu želim omeniti tudi primerjalne podatke EUROSTAT-a glede indeksa s katerim merijo relativno trdnost ali učinkovitost »socialne države« preko t.i. tveganja glede revščine v vseh državah članicah EU. V ta namen merijo delež prebivalstva s prihodki--vključno s socialnimi transferi--pod 60% nacionalne srednje vrednosti ali mediane. Po zadnjih razpoložljivih podatkih za leto 2005 se je med vsemi državami članicami EU Slovenija skupaj s Finsko in Dansko z 12 % uvrstila na četrto mesto z najnižjo stopnjo revščine v EU. In sicer takoj za Švedsko (9%), Češko (10%) in Nizozemsko (11%). Pozitivni učinek izvedenih gospodarskih in socialnih reform v Sloveniji se kaže v večji zaposlenosti in povečevanju življenjskega standarda in zmanjševanju števila upravičencev za socialne transferje.

13.8 Sredstva namenjena gospodarstvu, bodo v letu 2008 znašala 177,1 milijonov evrov, kar je 0,5 odstotka BDP. V primerjavi z letom 2007

to pomeni 0,25 odstotka BDP oziroma 90 milijonov evrov več. To je samo del sredstev, ki je namenjen gospodarstvu poleg že večkrat omenjenih razbremenitvah zaradi sprememb davčne zakonodaje

14. Rad pa bi poudaril tudi področja, kjer se proračunska poraba znižuje. Znižujejo se odhodki namenjeni za področje notranjih zadev in varnosti, kjer se zaključuje projekt izgradnje južne meje, zato je popolnoma razumljiva posledica zniževanje sredstev za ta namen.

Še posebej je pomembno, da vam še dodatno obrazložim predvideno znižanje sredstev za namen lokalne samouprave. V tem primeru gre samo za bolj pravilno izkazovanje odhodkov za namene regionalnega razvoja, to je prometna infrastruktura, stanovanjska gradnja, varovanje okolja, in drugo, nikakor pa ne za manj sredstev namenjenih lokalni ravni – občinam. Če pogledamo ekonomsko strukturo proračuna, vidimo da se sredstva namenjena sofinanciranju investicij na lokalni ravni – investicijski transferi občinam – iz leta v leto povečujejo. V letu 2007 bodo investicijski transferi občinam realizirani v višini 106 milijonov evrov oziroma 0,5 odstotka BDP, v letu 2008 pa bodo ta sredstva znašala kar 317,4 milijonov evrov oziroma 0,9 odstotka BDP.

Da ne bi bilo nerazumevanja glede zniževanja sredstev za področje lokalne samouprave, še enkrat poudarjam, da nikakor ne gre za zniževanje sredstev namenjenih občinam, ampak le za bolj pravilno prikazovanje podatkov po področjih porabe oziroma namenih.

Spoštovane poslanke in poslanci,

15. Na podlagi uresničenih davčnih reform je vlada znižala davke za državljanke in državljane, kakor tudi razbremenila podjetja oziroma gospodarstvo. Učinki davčne reforme se kažejo in se bodo še naprej postopoma kazali vse do leta 2010, pomenijo pa relativno zniževanje prihodkov proračuna RS. Delež davčnih prihodkov državnega proračuna v BDP se od leta 2006 dalje znižuje. Tako je leta 2006 znašal 22 odstotkov, letos pričakujemo 21,1 odstotek, ter načrtujemo v letu 2008 20,4 odstotke in v letu 2009 19,9 odstotni davčni delež v BDP. To torej pomeni znižanje za 2,1 odstotne točke BDP v obdobju od 2006 do 2009. V letu 2009 se bodo davčni prihodki proračuna prvič v zgodovini samostojne Slovenije spustili pod raven 20 odstotkov BDP!

15. S spremembami dohodnine v letih 2005 in 2006 se je zmanjšala prekomerna progresivnost obdavčitve ter povišala splošna olajšava. Pomembno pa je, da ne pozabimo drugih sprememb na področju dohodnine, kot na primer uvedbo cedularnosti pri obdavčitvi dividend, kapitalskih dobičkov in obresti, kar je preprečilo dodatno selitev kapitala v druge države. Učinki znižanih stopenj dohodnine in povečane splošne olajšave pomenijo za vse davčne zavezance realno višje neto plače ter s tem večjo motiviranost za delo in višji življenjski standard.

Kaj pa to dejansko pomeni za slovenske davkoplačevalce?

S spremembami zakona o dohodnini, predvsem višjo splošno olajšavo in znižano progresivnostjo dohodninske lestvice, se je povprečna realna neto plača od leta 2004 do 2007 povečala za kar 6,5 odstotkov! Pri povprečni plači se je dohodnina znižala za 26,8 odstotkov, v primerjavi z letom 2004. Realna neto minimalna plača se je v istem obdobju prav tako povečala in sicer za 5,2 odstotka, dohodnina pa znižala za 39,2

odstotka. Ukrepi vlade pa niso usmerjeni zgolj k spremembam davčnih stopenj, pač pa si prizadeva tudi za povečanje administrativne učinkovitosti davčne uprave. Tako smo že letos uvedli del pred izpolnjene dohodninske napovedi, v letu 2008 pa bodo slovenski davkoplačevalci prejeli na dom v celoti izpolnjeno davčno napoved.

16. Vlada pa se pri spremembah davčne zakonodaje ni usmerila samo na fizične osebe, pač pa je velik korak storila tudi na področju obdavčitve pravnih oseb. Tako se je davčna stopnja davka na dobiček pravnih oseb znižala za dve odstotni točki (iz 25 na 23%) in se bo zniževala za 1 odstotno točko na leto, dokler se ne bo leta 2010 ustalila na 20 odstotkih. Z odpravo ekonomske dvojne obdavčitve, prilagoditve davčne osnove računovodskim standardom ter drugimi pomembnimi spremembami, smo omogočili večjo učinkovitost in bistvene administrativne in fiskalne razbremenitve gospodarstva.

Kakšen učinek pa bodo imele te spremembe na slovenska podjetja?

Zaradi navedenih sprememb, ki dejansko pomenijo znižanje davčne osnove, z nadomeščanjem investicijske olajšave z olajšavo za raziskave in razvoj, in znižanjem stopnje davka na od dohodkov pravnih oseb, se bo podjetjem do leta 2009 znižal davek od dobička glede na vse prihodke podjetja za kar 30 odstotkov oziroma iz 1,3 odstotka na 1,0 odstotka BDP.

17. Državni proračun za leti 2008 in 2009 je razvojno naravnano. Kot smo že omenili se zvišujejo sredstva, namenjena za znanost in tehnologijo iz leta v leto. Tako so bila v letu 2005 sredstva za ta pomemben segment razvoja realizirana v višini 0,63 odstotka BDP, v letu

2007 bodo realizirana v višini 0,67 odstotka BDP, v letu 2008 se povešujejo na 0,73 odstotka BDP in na rekordnih 0,81 odstotka BDP v letu 2009. Poleg tega pa vlaganja v raziskave in razvoj tudi prepuščamo podjetnikom samim saj se jim je v zadnjih davčnih spremembah omogočila izdatna olajšava za tovrstna vlaganja. Podjetjem torej nudi 20 odstotno olajšavo od investiranih sredstev za vlaganja v raziskave in razvoj. Naj še omenim, da smo pred kratkim prejeli sporočilo Evropske komisije v katerem je dala svoje soglasje za dodatne olajšave v višini do 20% za ta namen podjetjem v manj razvitih regijah.

V skladu s tem bo v prihodnjih dneh vlada uvedla novo uredbo, ki bo omogočala to dodatno regijsko davčno olajšavo za raziskave in razvoj v višini 10 oziroma 20 odstotkov od investiranih sredstev. Višina regijske davčne olajšave bo odvisna od višine bruto domačega proizvoda na prebivalca v posamezni statistični regiji glede na povprečje v državi. V regijah, kjer je BDP na prebivalca do 15 odstotkov nižji od povprečja države, torej v Savinjski, Jugovzhodni Sloveniji, Gorenjski in Goriški, znaša regijska davčna olajšava za raziskave in razvoj dodatnih 10 odstotkov. V regijah z več kot 15 odstotkov nižjim BDP na prebivalca od povprečja države, to so Pomurska, Podravska, Koroška, Zasavska, Spodnje Posavska in Notranjsko-kraška, pa znaša regijska davčna olajšava za raziskave in razvoj dodatnih 20 odstotkov.

Iz podatkov DURS za je razvidno, da je v letu 2006 olajšavo za raziskave in razvoj koristilo 548 davčnih zavezancev, v skupnem obsegu 59,7 milijona evrov. To je po obsegu kar 24-krat več, kot v letu 2005, ko je to olajšavo koristilo 222 davčnih zavezancev v skupni vrednosti 2,5 milijona evrov. Vlada se je torej z uvedbo navedene olajšave v letu 2006 odrekla davku od dohodkov pravnih oseb v višini skoraj 15 milijonov evrov,

pričakujemo pa, da bo letos število davčnih zavezancev, ki bodo uveljavljali to olajšavo, bistveno večje.

18. K nadaljnji razbremenitvi in povečevanju konkurenčnosti gospodarstva prispeva tudi postopna ukinitvev davka na izplačane plače, ki bo dokončno ukinjen leta 2009 in bo pomenila neposredno fiskalno razbremenitev podjetij v skupni višini 471,5 milijonov evrov letno.

19. Lani ob tem času smo temu Državnemu zboru poročali, da v skladu z našimi pričakovanji ne bo potrebno uvesti višje stopnje davka na dodano vrednost. Glede na ocene gospodarske rasti, dopuščali možnost dviga stopnje DDV, vendar smo v tem Državnem zboru jasno povedali, da bo vlada vodila tako politiko, da to tega ne bo prišlo. Danes pa vam v zvezi s tem lahko ponovno zatrdimo, da ob zadnjih ocenah fiskalnih agregatov v naslednjih letih ne bo potrebna nikakršna sprememba stopnje davka na dodano vrednost.

Spoštovane poslanke in poslanci,

20. Vlada bo nadaljevala z preudarno politiko načrtovanja javne porabe in prihodkov, pri čemer ocenjujemo, da so trenutne napovedi o gospodarski rasti za leti 2008 in 2009 konzervativne. S tem bo fiskalna politika pomembno prispevala k srednjeročni in dolgoročni makroekonomski stabilnosti Slovenije, kar je po vstopu v EMU temeljna vloga fiskalne politike.

Predloga državnih proračunov za leti 2008 in 2009 sta izraz zaveze za izboljšanje kakovosti javnih financ in zaveze vlade, da mora fiskalna politika prispevati k pospešitvi dohitevanja ravni bolj razvitih držav članic

EU. Nadaljujemo proces postopne javno finančne konsolidacije, ki je skladna s Strategijo razvoja RS, s spremembami Pakta stabilnosti in rasti in ne nazadnje tudi v skladu z programskimi zavezami te vlade, zapisane v naši koalicijski pogodbi.

Hvala lepa.